

Kunskapsläget kring
udda baljväxter (till mat)
– vad vet vi och vilka
frågetecken finns?

Per Modig
Fagraslätt



Vad gör Per Modig?

Växtodlingsstrategi (60 %)

på Ekologiska lantbrukarna
sedan 1 september 2024

”Lantbrukardrivet arbete för bättre utsäde till
ekologisk odling i Sverige”

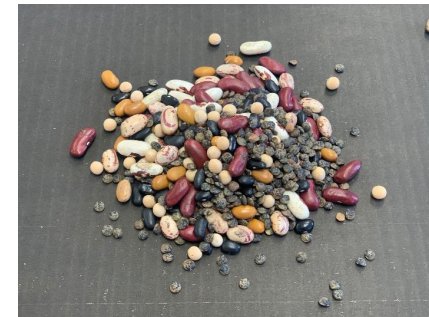


Lantbrukare

på Fagraslätt, Kristianstad, sedan 2009

Odling Torkning
Rensning Packning
Försäljning

Svarta bönor
Vita bönor
Bruna bönor
Kidneybönor
Borlottibönor
Kidneybönor
Linser
Gula ärtor
Gråärtor
Gröna ärtor
Quinoa
Nakenhavre
Nakenkorn
Ölandsvete
Durumvete
Vårråg
Linfrö
Rapsfrö



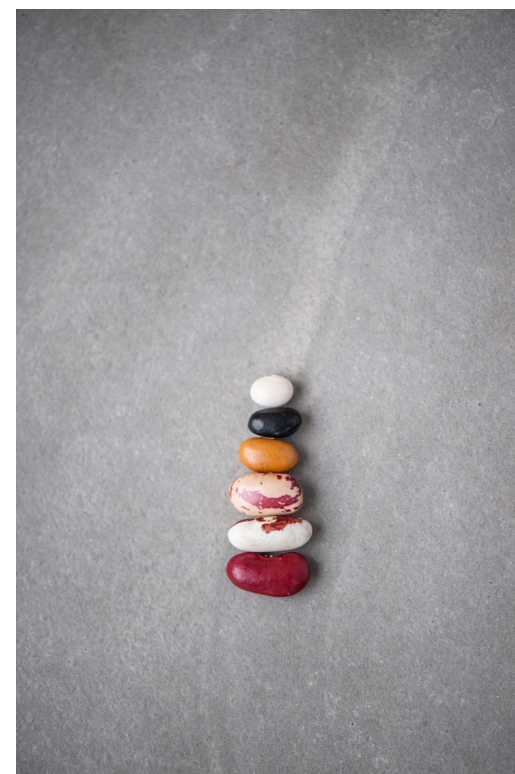
Testodlingar genom åren

Exempel:
Diverse gråärtor
Märgärtor
Lupin
Sojabönor
Kikärtor
Mungbönor
Bovete
Popcornmajs
Hampa
Chia

Potential att öka svensk odling

– andel svenskt i kommunernas inköp 2023

	Totalt (ton)	Andel svenskt (%)
Gröna ärtor	1023	94
Kikärtor	278	0
Vita bönor i tomatsås	170	0
Kidneybönor	156	2
Linser	145	10
Bönor blandade	117	1
Vita bönor	115	7
Gula ärtor	83	100
Sojabönor	48	0
Svarta bönor	34	4
Bruna bönor	30	96



Baljväxter till mat – vad kan odlas i Sverige?

- Bönor (Faseolus)
- Bönor (Vicia)
- Ärter
- Linser
- Lupin
- Sojabönor?
- Kikärter??
- Mungbönor???

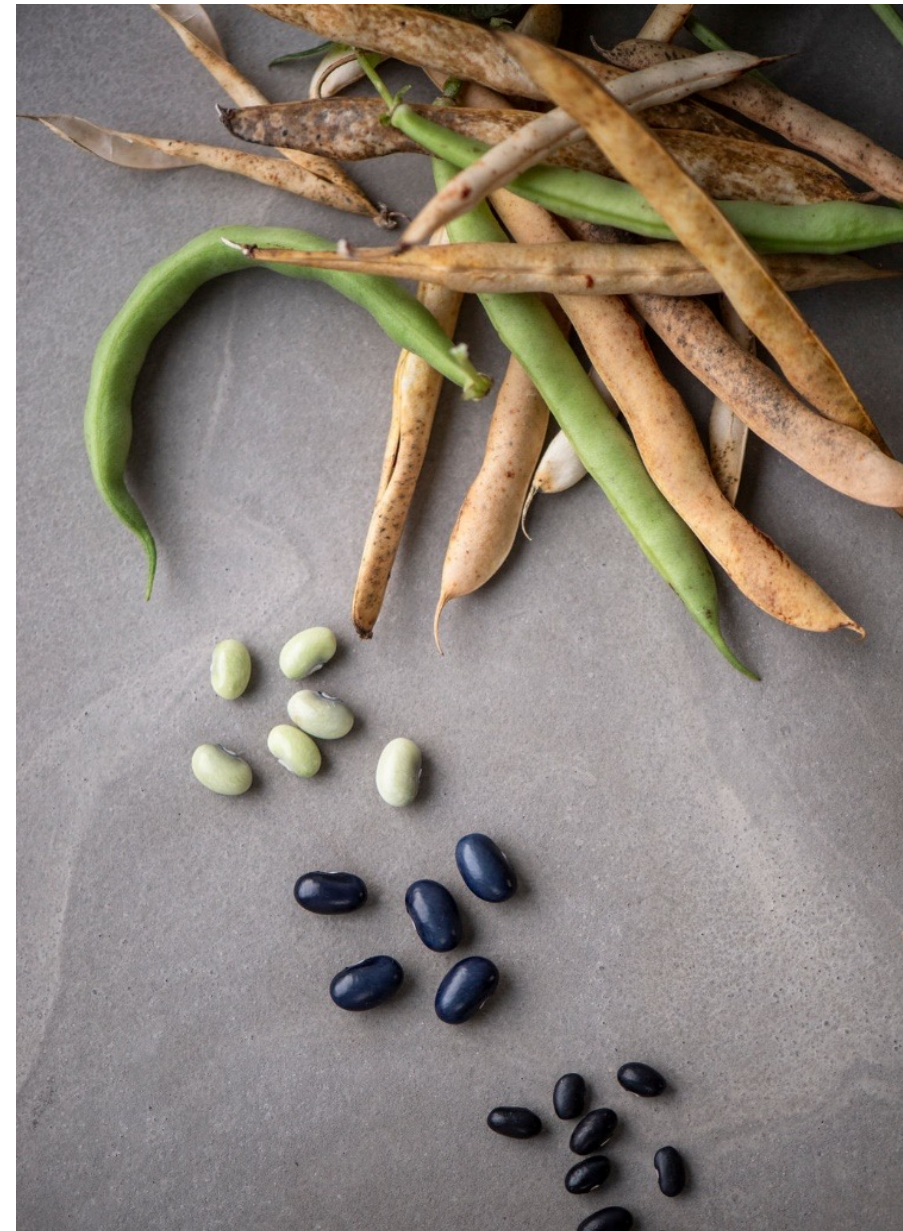


Udda baljväxter till mat – vad vet vi och vilka frågetecken finns?

Art	Vad vet vi?	Försök/Projekt	Frågetecken
Bönor (Faseolus) - Bruna, kidney, svarta, vita...	Växtplats: Lätt jord, varmt, frostfritt Sen skörd. 1-3 ton/ha. Specialskördemaskiner underlättar.	”Ny svensk mat” 2013-14: Sortförsök	Sortprovning – okända sorter saluförs, fler sorter behövs
Ärter - Gråärt, kultursorter	Välpassande i vårt klimat Utmaningar med växtsätt	Många små och stora projekt; t.ex. Divinfood	
Linser - Många färger	Passar i vårt klimat Stor utmaning med ogräskonkurrens Samodling med havre fungerar 1-2 ton/ha	SLU – flera projekt RISE/Lantmännen	Fler år och sorter i sortprovning
Lupin - blå-/sötlupin	Funkar klimatmässigt, men ojäm mognad stor utmaning 2-3 ton/ha Bör skalas	SJV/SLU sortförsök 2001-13 RISE/Lantmännen	Nyare sortprovningar
Sojabönor	Växstsäsong och klimat på gränsen Potential 1-2 ton/ha	SLU/JTI/RISE	Fler sortprovningar om efterfrågan finns
Kikärtor	Växstsäsong och klimat tveksamt Potential 1-2 ton/ha	RISE/Lantmännen KÖTP	Screening av sorter på fler platser
Mungbönor	Har inte fungerat hittills	KÖTP 2025	Screening av nya sorter

Vad vi behöver – för att förbättra kunskapsläget kring baljväxter

- Sortförsök – fler år, fler platser
 - Trädgårdsbönor
 - Linser
 - Lupin
- Screening av fler sorter?
 - Sojabönor
 - Kikärtor
 - Mungbönor
- Uthållighet och kontinuitet viktigare än innovation





**Lantbrukardrivet
arbete för bättre
utsäde till ekologisk
odling i
Sverige**

Syfte

Syftet med projektet är att **genom mobilisering av ekologiska odlare och samverkan i branschen** utveckla nya samarbeten som skapar en **större mångfald av sorter** för svensk ekoodling. Målet med projektet är att **öka utbudet av sorter** som är **anpassade för ekologisk produktion** samt **ökad inhemsk produktion** av utsäde i Sverige.

Fokus spannmål, trindsäd, oljeväxter och vall.



Vad ska vi göra?

- Workshops med lantbrukare
12 nov V Göt, 15 nov Skåne, 28 nov Ultuna
- Skapa en handlingsplan "Detta vill vi se" –
förankrad med odlare & bransch
- Föreläsningar/dialog på Ekodagarna
- Demoodling på Borgeby och/eller Brunnby
- Fler sorter i SLU:s ekologiska sortprovning
- Studieresa
- Lantbrukare som testar sorter i fält själv



Vilka gör detta?

- Per Modig driver projektet
- Anna Linell är partner på HS Konsult
- Emma Wallin m.fl. på EL:
administration, kommunikation, regler etc.
- Lantbrukare och andra aktörer – kom på workshop!
- Referensgrupp – har du inspel på vem som borde bjudas in?

